

Република Србија
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
САВЕТ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
72 Број: 06-00-9485/2010
15. децембар 2010. године
Београд

**Анализа примене антимонополских
прописа од 2006. до 2010. године и
проблеми у раду Комисије за заштиту
конкуренције**

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

1. Рад Комисије у периоду 2006 – октобар 2010. године

Комисија за заштиту конкуренције је формирана априла 2006. године. Према тада важећем Закону о заштити конкуренције („Сл. гласник РС“, бр. 79/05), чланови Савета су бирани на основу предлога следећих предлагача: Удружење правника Србије, Научно друштво економиста Србије, Привредна комора Србије, Адвокатска комора Србије и Влада РС.¹ У први састав Савета тако је ушло три професора универзитета, од чега два професора права и један професор економије. Двојици чланова Савета мандат је истекао априла 2009. године, те је од тада Савет радио у крњем саставу.

Комисија је у периоду 2006 – 2009. године била оптерећена великим бројем предмета из области контроле концентрација. Законом су били прописани ниски прагови укупног годишњег прихода учесника на тржишту који су стварали обавезу подношења захтева за одобрење Комисији. Тако је у 2006. години Комисија примила 56 захтева за одобрење концентрација, 2007. године 130 захтева, 2008. године 133 захтева и 109 у 2009. години. Обавеза поступања по тим предметима веома је оптерећивала ионако ограничен кадровски капацитет Комисије.

Упркос томе, Комисија је настојала да свој ангажман усмери и на друга поља својих законских надлежности – утврђивање злоупотреба доминантног положаја и забрањених споразума (картела) и давање мишљења на предлоге прописа који могу имати утицај на конкуренцију.

Током 2007. године Комисија је утврдила постојање злоупотребе доминантног положаја у поступцима који је водила против кабловског оператера СББ-а,² Београдске аутобуске станице и млекара у саставу Danube Foods Group – инвестициони фонд Салфорд.³

Исте године утврђено је постојање забрањеног споразума у случају 14 удружења ауто-такси превозника из Београда – Одлука о утврђивању јединствене (минималне) цене ауто-такси превоза. Након што је Врховни суд Србије поништио решење Комисије о забрани концентрације Пример Ц - Ц маркет, Комисија је у поновљеном поступку донела решење којим се концентрација забрањује.

Током 2008. године Комисија је водила и окончала поступак против два највећа произвођача лекова у Србији – Хемофарма и Галенике и седам највећих веледрогерија, којим је утврдила постојање забрањеног споразума са циљем ограничавања конкуренције на тржишту велепродаје лекова. У поновљеном поступку против млекара у саставу Danube Foods Group, Комисија је донела

¹ Адвокатска комора Србије није у законском року доставила свој предлог кандидата, тако да је Влада РС искористила своја законска овлашћења и предложила два кандидата.

² Сва решења Комисије доступна су на њеном сајту www.kzk.gov.rs

³ Поступак окончан почетком 2008. године

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

решење којим утврђује злоупотребу доминантног положаја тих млекара на тржишту откупа сировог млека.

У 2009. години утврђено је постојање забрањеног споразума у пет случајева: две одлуке Удружења осигуравача Србије о условима продаје каско осигурања моторних возила и осигурања од аутоодговорности; споразум ауто-превозника Панонијабус (Севертранс, Војводина и Ласта) и Нишпревоз са циљем ограничавања конкуренције на аутобуским линијама из Србије за Немачку; споразум Карате федерације Србије и ВМА Trading о обавези ношења заштитне опреме марке АДИДАС на карате такмичењима и Тарифа Организације произвођача фонограма Србије. Исте године покренут је поступак против заступника компаније Western Union у Србији. Поступак је окончан 2010. године утврђивањем злоупотребе доминантног положаја која се састојала у закључивању мреже ексклузивних уговора са више од 20 банака у Србији, са циљем елиминисања конкуренције на тржишту брзог трансфера новца.

У 2010. години (закључно са 12. октобром) Комисија је окончала поступке у којима је утврдила постојање забрањених споразума којима се утврђују минималне цене уља у малопродаји и то између компанија Инвеј (уље „Банат“ и „Сунце“) и МЕТРО и компаније Дијамант и 23 трговинска ланца у Србији.

Комисија је отпочела и спровођење секторских анализа, што је савремени тренд у пракси европских тела за заштиту конкуренције. У току 2009. године Комисија је спровела анализу тржишта течног нафтног гаса, а почетком ове године започела је анализу тржишта veleпродаје и малопродаје нафтних деривата.

Крајем 2009. године и у првој половини 2010. године Комисија је израдила сва неопходна подзаконска акта за примену новог закона - девет уредби које је Влада усвојила и смернице за примену тих аката.

У наставку следи приказ значајнијих решења Комисије

1.1. Концентрација Пример Ц – Ц маркет

Јануара 2006. године привредно друштво Пример Ц поднело је Министарству трговине, туризма и услуга захтев за одобрење концентрације која се остварује куповином акција циљног друштва – Ц маркета. У захтеву је наведено да је Пример Ц стекао контролу над циљним друштвом децембра 2005. године, када је купио 74,5859% акција Ц маркета.

Комисија је овај предмет преузела од Министарства 15. маја 2006. године и крајем јуна донела решење којим се захтев за одобрење концентрације одбија, односно концентрација забрањује.

У поступку је утврђено да је оснивач и једини власник Примера Ц привредно друштво Новафин, са седиштем у Луксембургу. Оснивач и једини власник Новафина је привредно друштво Hemslade Trading Limited са седиштем на Кипру.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

Ово друштво, у власништву Мирослава Мишковића, контролише путем већинског или искључивог власништва над акцијама или уделима бројна привредна друштва у Србији (групацију Делта). Стицањем већинског пакета акција Ц маркета групација Делта је стекла контролу над највећим трговинским ланцем у Србији са 194 продајна објекта, од чега се 179 налази у Београду (146 на територији ужих градских општина). Чланице групације Делта су Делта Макси, са 39 објеката у Београду и Пекабета са 68 објеката у Београду. Куповином Ц Маркета групација Делта је стекла доминантан положај на тржишту неспецијализоване трговине на мало претежно прехрамбене робе и друге робе широке потрошње у објектима типа самоуслуге, супермаркета и хипермаркета на територији града Београда, што је Комисија утврдила на основу навода самог подносиоца захтева и података Републичког завода за статистику.

Групација Делта се оглушила о одлуку Комисије. Комисија на основу Закона из 2005. године није имала овлашћења да наложи меру отуђења акција Ц маркета, нити да казни групацију Делта. Поднет је захтев судији за прекршаје, али је тај захтев одбијен са образложењем да је концентрација спроведена у време када Закон није био на снази, што није било на тачно, јер је Закон почео да се примењује септембра 2005. године, а акције Ц маркета су стечене децембра исте године. Комисија се жалила на решење судије за прекршаје и градско Веће за прекршаје је поништило првостепено решење. Судија за прекршаје је у новом поступку донео решење којим је прекршајни поступак обустављен, са образложењем да Закон из 2009. године, који је у међувремену ступио на снагу, представља блажи закон за прекршиоца.

Пример Ц је поднео тужбу Врховном суду Србије, који је септембра 2007. године донео пресуду да се решење Комисије поништава. Као разлоге за поништај Суд је навео недостатак записника о већању и гласању Савета и неправилно утврђено релевантно тржиште, с позивом на студију Правног факултета у Београду, која Комисији није била достављена да се о њој изјасни.

Комисија је новембра 2007. година у поновљеном поступку донела решење којим је поново одбила захтев Примера Ц. Комисија је сада располагала са подацима прикупљених од стране учесника на тржишту и утврдила да је тржишни удео групације Делта (Делта Макси + Пекабета + Ц маркет) износио у 2006. години 69,5% према броју малопродајних објеката, 69,2% према квадратури продајног простора и 63,5% према укупном годишњем приходу, што је недвосмислено указивало да је ова групација спроведеном концентрацијом стекла доминантан положај на београдском тржишту.

На ово решење Пример Ц је поново поднео тужбу Врховном суду. Тај суд није одлучивао по тужби, већ је предмет преузет у Управни суд, који почео са радом 2010. године. Управни суд још увек није одлучио по тужби на решење Комисије

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

Све наведено је омогућило групацији Делта да пуних пет година искоришћава доминантну позицију, наплаћујући монополске цене за робу коју продаје у својим малопродајним објектима.

1.2. Злоупотреба доминантног положаја млекара у саставу Danube Foods Group – Инвестициони фонд Салфорд

Током 2007. године Комисија је водила поступак ради утврђивања постојања злоупотребе доминантног положаја против млекара у саставу Danube Foods Group – инвестициони фонд Салфорд (Млекара Суботица, Имлек и Новосадска млекара, која је у међувремену припојена Имлеку). Поступак је окончан почетком 2008. године, доношењем решења којим се утврђује да су млекаре имају доминантан положај на тржишту откупа сировог млека у Републици Србији (47,4% тржишног удела у 2006. години) и да су га злоупотребиле наметањем неправедних услова пословања и применом неједнаких услова пословања на исте послове са различитим учесницима на тржишту. Неправедни услови пословања су се састојали нетранспарентном начину обрачуна откупне цене млека и немогућности произвођача да контролишу квалитет оккупљеног млека, јер се квалитет контролише у лабораторијама млекара, при чему је висина откупне цене условљена степеном квалитета млека. Типски уговори које су млекаре закључивале са индивидуалним произвођачима садржали су одредбе које су овлашћивале млекаре на једнострано безуслован отказ уговора, док су се произвођачи овим правом могли користити само уз испуњење одређених услова. Произвођачи су били обавезни да млекаре обавесте о свим контактима и понудама других откупљивача, под претњом отказа, чиме су обезбеђивале повољнију тржишну позицију у односу на конкурентске млекаре. Коначно, млекаре су давале кредите за набавку јуница уз обавезу произвођача да све произведено млеко испоруче млекарима, уместо само млеко од добијених и преузетих јуница, односно јуница купљених на кредит. Прецизније, Комисија је у решењу утврдила да су млекаре злоупотребиле доминантан положај тако што су:

- у типском уговору о производњи, испоруци и откупу млека у члану 7.2. предвидели да се утврђивање квалитета сировог млека врши у лабораторији млекаре и да су уговорне стране сагласне да се за потребе уговора налази лабораторије млекаре сматрају коначним;

- у типском уговору о производњи, испоруци и откупу млека у члану 10.1. предвидели у тач. 7) и 8) обавезу произвођача да одмах и без одлагања обавести млекару о контактима са другим млекарама и откупљивачима млека и пословним понудама добијеним од других млекара, откупљивача млека и других физичких и правних лица;

- у типском уговору о производњи, испоруци и откупу млека у члану 12. предвидели право једностраног раскида уговора од стране млекаре уз обавезу

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

произвођача да надокнади сваку штету млекари насталу као последица раскида уговора услед било ког пропуста произвођача, насупрот члану 13.1. којим су предвидели право раскида уговора од стране произвођача само у случају да млекара не преузме сирово млеко од произвођача више од три дана узастопно, изузев уколико је о томе обавестила произвођача или је преузимање обустављено из оправданих разлога, или у случају да произвођач не прими исплату за испоручено сирово млеко задовољавајућег квалитета, у складу са чланом 6. уговора;

- у уговорима о додели јуница и у уговорима о кредиту произвођаче условили преузимањем обавезе испоруке целокупне произведене количине млека за одређено време, а не само испоруком млека од добијених и преузетих јуница, односно јуница купљених на кредит;

- у типском уговору о производњи, испоруци и откупу млека у члану 6.1. предвидели да се откупна цена сировог млека формира на основу ценовника, који као прилог 2 чини саставни део уговора, при чему уговором није предвиђено под којим условима може доћи до промене ценовника, нити право произвођача на једностранни раскид уговора под разумним условима у случају да је незадовољан откупном ценом.

Комисија је наложила млекарама:

- да измене одредбе типског уговора о производњи, испоруци и откупу млека тако што ће предвидети право произвођача да тражи контролну анализу хемијских и микробиолошких резултата млека, коју ће вршити уговором одређене независне институције, чије ће се анализе сматрати коначним, уз обавезу млекаре да накнади штету произвођачу и трошкове анализе у случају да анализа независне институције покаже боље резултате квалитета млека од анализе млекаре;

- да у откупним станицама на видном месту истакну обавештење произвођачима о њиховом праву да траже контролну анализу хемијских и микробиолошких резултата млека коју ће вршити тачно одређене независне институције, чије ће се анализе сматрати коначним, уз обавезу млекаре да накнади штету произвођачу и трошкове анализе у случају да анализа независне институције покаже боље резултате квалитета млека од анализе млекаре;

- да сачине нове одредбе типског уговора о производњи, испоруци и откупу млека у којима ће предвидети право једностраног раскида уговора под равноправним условима за обе уговорне стране, при чему ће посебно предвидети право произвођача да раскине уговор у случају незадовољства откупном ценом млека;

- да у уговорима о додели јуница произвођаче обавежу на испоруку количине млека произведене само од добијених и преузетих јуница и само у периоду до њиховог враћања, односно да у уговорима о кредиту произвођаче обавежу само на испоруку количине млека довољне за измиривање преузете кредитне обавезе и само у периоду кредитног задужења;

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

- да сачине нове ценовнике у којима ће исказати номинални износ откупних цена по литри за сваку класу млека појединачно и да класе млека (екстра, прва и друга класа) одреде у одговарајућем распону параметара (протеини, масне јединице, микроорганизми и соматске ћелије) за сваку класу, као врсту и висину стимулација и њихово трајање;

- да приликом сваке промене ценовника, сваком произвођачу млека који млеко испоручује директно млекарима доставе нови ценовник, а да произвођаче који млеко испоручују у откупним станицама обавесте истицањем новог ценовника на видном месту у откупној станици.

Млекуаре нису поступиле по налогу Комисије, али Комисија није могла да санкционише млекуаре из већ наведених разлога.

Против решења Комисије млекуаре су поднеле тужбу Врховном суду. Суд је поништио решење Комисије са образложењем да је Комисија морала да адвокатима омогући увид у изјаве сведока, пољопривредних произвођача, што није учињено, јер је Комисија желела да заштити њихов идентитет. Друга примедба Суда односила се на примену Уредбе о одређивању релевантног тржишта. Комисија је поступила у складу са примедбама суда и 2009. године поново донела решење са истом садржином, на које су млекуаре поново уложиле тужбу. Управни суд је октобра 2010. године потврдио решење Комисије, а Републичко јавно тужилаштво је најавило вођење кривичног поступка за кривично дело злоупотребе доминантног положаја.

1.3. Злоупотреба доминантног положаја кабловског оператора СББ

Комисија је у два наврата утврдила да је кабловски оператер СББ злоупотребио доминантан положај.

Први поступак, окончан 2007. године, имао је за предмет промотивну кампању коју је СББ водио на територији општина Палилула и Стари Град у Београду, са циљем елиминисања конкуренције. Овај оператер је понудио грађанима који су имали закључене уговоре са другим оператерима бесплатну кабловску телевизију наредних 12 месеци и бесплатан интернет током три месеца, уз услов да закључе уговор са роком важења од три године. Истовремено је у другим деловима града подигао цене претплате са 395 на 450 динара месечно, што значи да је трошкове кампање финансирао из повећане цене претплате, односно на терет својих корисника из других градских општина. Комисија је наложила СББ-у да свим корисницима са којима је закључен уговор у току промотивне акције достави анекс којим ће им дати право промене оператора. Комисија је такође поднела захтев за покретање прекршајног поступка. Управни суд је донео две различите одлуке у споровима који су против решења Комисије покренули СББ и Удружење кабловских оператора (странка по чијем захтеву је вођен поступак). У пресуди по тужби СББ суд је поништио решење Комисије, са образложењем да не може да

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

утврди који је орган донео решење и када је решење донето. У пресуди по тужби Удружења исти суд потврђује решење Комисије, не налазећи никакве процесне недостатке.

У другом поступку који је Комисија водила против СББ-а током 2008. године, по службеној дужности, утврђено је да је СББ закључио уговоре о ексклузивној дистрибуцији програма путем DTH технологије са следећим телевизијама: ТВ ПИНК, ТВ АВАЛА, ТВ ФОКС, ТВ КОШАВА и ХЕПИ ТВ (национални емитери), СУПЕР ТВ (покрајински емитер), ТВ МЕТРОПОЛИС, ЕНТЕР ТВ, СОС КАНАЛ и ТВ СТУДИО Б (емитери за регион Београда), што је за последицу имало спречавање и ограничавање конкуренције на тржишту пружања услуге дистрибуције телевизијских програма путем DTH технологије, односно ограничавање тржишта и техничког развоја на штету потрошача. Значај DTH технологије огледа се у томе што омогућава пријем ТВ програма, који се директно са сателита дистрибуира до појединачних корисника, у местима где не постоји кабловска телевизија. Према оцени Комисије, суштина уговарања искључивог/ексклузивног права дистрибуције од стране СББ-а била је везивање телевизија, којима није дозвољено закључивање уговора са другим конкурентима који се баве или намеравају да се баве дистрибуцијом ТВ програма путем DTH технологије, како за време трајања уговора, тако (у појединим случајевима) и у одређеном периоду од дана ступања на снагу отказа уговора. С друге стране, СББ је задржао право да закључује уговоре са телевизијама за које оцени да ће допринети атрактивности његовог пакета. То значи да ексклузивитет није био двостран и да је уговорен првенствено у интересу СББ-а.

Закључивањем уговора са ексклузивним правом дистрибуције затворен је приступ свим конкурентима СББ-а, и то оним ТВ програмима које и СББ означава као најатрактивније. Наиме, СББ у свој пакет укључује програме телевизија које сматра «атрактивним», што је пословно оправдано и разумљиво. С друге стране, таквим телевизијама ову услугу углавном пружа без накнаде, па је директна последица оваквог поступања и виша цена претплате коју крајњи корисник (гледалац) мора да плати уколико се одлучи за пакет програма СББ-а, а услед немогућности избора другог пружаоца услуге са истим или сличним пакетом. Оваквим поступањем СББ-а ограничена је конкуренција постојећем конкуренту (немогућност закључења уговора са телевизијама које СББ ексклузивно дистрибуира, односно нуди у свом пакету) и створене су додатне улазне баријере за потенцијалне конкуренте који намеравају да уђу на ово тржиште. То је за крајњу последицу имало спречавање развоја тржишта на штету потрошача, којима је ускраћена могућност избора између различитих учесника на тржишту који би могли да понуде пакете исте или сличне садржине. Услед тога изостаје и ценовна конкуренција и то како у односу на телевизије (емитере) којима се пружа предметна услуга, тако и у односу на крајње потрошаче, односно кориснике.

Својим решењем Комисија је СББ-у наложила да са националним, покрајинским и емитерима за Београд са којима је закључио уговор о искључивом/ексклузивном

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

праву дистрибуције закључи Анекс уговора којим ће се извршити измена уговора тако што ће се утврдити да право СББ-а није искључиво. Комисија је против СББ-а поднела захтев за покретање прекршајног поступка. Управни суд још увек није одлучио по тужби СББ на решење Комисије.

1.4. Забрањени споразум (картел) произвођача лекова и веледрогерија

Комисија је 2008. године утврдила да су највећи произвођачи лекова и веледрогерије у Србији, и то: Хемофарм, Галеника, Здравље, Југоремедија, Хабитфарм, Срболек, Славиамед, Pharma Swiss, Велефарм, Ветфарм, Фармалогист, Југохемија Фармација, Ветпром Хемикалије, Фарманова Велепродаја и Унихемком, склопили забрањене споразуме који са циљем ограничавања конкуренције на релевантном тржишту велепродаје лекова на територији Републике Србије.

Комисија је утврдила да су наведени произвођачи лекова, чланице Групације произвођача лекова Удружења за хемијску, фармацеутску и гумарску индустрију и индустрију неметала Привредне коморе Србије на састанку Групације произвођача лекова одржаном 22. јануара 2008. године, утврдили јединствене услове трговине за лекове који се нуде у поступку јавне набавке. Том одлуком утврђени су услови трговине тако да за препарате није дозвољено смањење бруто цене на ниже, рабат за дистрибуцију у висини од 6% није дозвољено преносити крајњим купцима и максималан рок за плаћање које купац може да понуди на тендеру јесте 150 дана. Исти произвођачи су се договорили (усагласили праксу) да код купопродаје лекова за 2008. годину обавезу купце да производе који су предмет уговора продају крајњим корисницима (апотекама и здравственим установама), да купац не може без претходне сагласности произвођача лекова да производе купљене по том уговору продаје другим дистрибутерима (веледрогеријама) или врши компензације са њима, да купац нема право да без претходне сагласности произвођача врши измену цена лекова и висине попушта приликом даљег пласмана лекова и да је купац обавезан да за учешће на конкурс за јавне набавке претходно прибави сагласност произвођача лекова за излазак на конкурс.

Комисија је такође утврдила да су веледрогерије, чланице Групације веледрогерија Удружења за трговину Привредне коморе Србије: Велефарм из Београда, Ветфарм из Београда, Фармалогист из Београда, Југохемија-Фармација из Београда, Ветпром Хемикалије из Београда, Фарманова Велепродаја из Београда и Унихемком из Новог Сада, донеле одлуку на састанку одржаном 28.2.2008. године којом су утврдиле правила пословања у делу промета који није предмет класичног поступка јавне набавке.

На основу услова трговине лековима на велико за 2008. годину утврђених одлуком Групације произвођача лекова и усаглашеном праксом произвођача лекова, са једне стране, и одлуком Групације веледрогерија, с друге стране, закључени су уговори о купопродаји лекова између наведених произвођача лекова и веледрогерија за 2008. годину који садрже одредбе којима се ограничава конкуренција на тржишту

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

велепродаје лекова, као што су искључива продаја крајњим купцима, компензација или продаја другим дистрибутерима само на основу сагласности произвођача, односно обавеза да купац за измену цене за даљи пласман прибави сагласност продавца и обавеза купца да за учешће на конкурс за јавне набавке лекова претходно прибави сагласност произвођача.

У конкретном случају мешање произвођача у политику цена велетрговца и ограничавање слободе велетрговаца да изаберу тржиште за које сматрају да служи на најбољи могући начин његовим економским интересима, имало је за непосредни циљ елиминацију мањих веледрогерија са тржишта. Смањењем броја велетрговаца лековима олакшало би се договарање између произвођача лекова и веледрогерија, чиме би се омогућило да произвођачи лекова контролишу услове трговине лековима између веледрогерија и њихових купаца – здравствених установа и апотека, а на штету корисника лекова и медицинских препарата.

Комисија је прогласила ништавим клаузуле у уговорима које су произвођачи лекова закључили са веледрогеријама на основу одлука групација.

Управни суд још увек није донео одлуку по тужби на решење Комисије у овом случају.

1.5. Забрањени споразуми Удружења осигуравача

Комисија је у два наврата утврдила да је Удружење осигуравача Србије доносило одлуке којима је обавезивало своје чланице да примењују јединствене цене услуга осигурања од аутодговорности.

Комисија је тако утврдила да је Управни одбор Удружења осигуравача Србије донео 5. јуна 2008. одлуку којом ограничена конкуренција на тржишту пружања услуге каско осигурања моторних возила узетих на лизинг. Наведеном одлуком друштвима за осигурање је препоручено да одустану од обрачуна и наплате премије каско осигурања одједном унапред за цео вишегодишњи период осигурања и врате се годишњем обрачуну, а у циљу побољшања резултата пословања и солвентности друштава. У Одлуци је као датум почетка примене наведен 16. јун 2008. и констатовано је да ће се свим осигуравајућим друштвима која се баве пословима каско осигурања доставити Одлука на писмено изјашњење о прихватању, а да ће их Удружење обавестити о резултатима изјашњавања. Комисија је, такође, утврдила да су чланице удружења Дунав осигурање, ДДОР Нови Сад, Delta Generali осигурање, Сава осигурање, Миленијум осигурање, Таково. Триглав Копаник, АМС осигурање, Wiener Stadtische осигурање и Глобос осигурање, прихватиле одлуку Удружења од 5. јуна 2008. чиме су закључиле забрањени споразум.

Наведеном одлуком Удружење је утврдило услове пословања чланицама Удружења, чиме се умешало у пословну политику учесника на тржишту и нарушило основни принцип на коме се темељи члан 7. Закона из 2005. године – да

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

сваки учесник на тржишту мора бити слободан да самостално утврђује своју пословну политику.

Управни спор је у току, а прекршајни поступак је обустављен решењем Градског судије за прекршаје, на које је уложена жалба Већу за прекршаје.

У другом поступку који је Комисија водила против Удружења осигуравача Србије и његових чланица утврђено да је Управни одбор Удружења, прекорачујући своја законска овлашћења, донео јула 2008. године одлуку са Тарифом премија Х-АО за осигурање власника односно корисника моторних и прикључних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима. Такође је утврђено да су осигуравајућа друштва, чланице Удружења и то: Дунав осигурање, ДДОР Нови Сад, Делта генерали сигурање, Сава осигурање, Миленијум осигурање, Таково, Триглав Копаоник, АМС осигурање, Wiener Staditsche осигурање, AS осигурање и UNIQA неживотно осигурање примениле одлуку Удружења, чиме су битно спречили и ограничили конкуренцију. Анализом ценовника услуге осигурања од аутоодговорности наведених осигуравајућих друштава утврђено је да су до 11.8.2008. године сва осигуравајућа друштва применила одлуку Удружења, преносећи табелу премија у своје ценовнике са почетком примене од 11.8.2008. године.

Иако је на овај начин скоро два милиона осигураника било онемогућено да врши избор услуге осигурања од аутоодговорности у погледу цене, изменом прописа у области обавезног осигурања (у примени од 12. октобра 2009. године) легализовано је елиминисање конкуренције између осигуравајућих друштава у погледу ове врсте осигурања. Наиме, чланом 108. Закона о обавезном осигурању („Сл. гласник РС“, бр. 51/2009) прописано је да су друштва за осигурање дужна да примењују заједничке услове осигурања, премијски систем са јединственим основама премије осигурања за те послове и минималну тарифу. У члану 118. Закона прописано је да ова одредба престаје да важи деведесетог дана од дана приступања Републике Србије Европској унији, чиме је законодавац ставио до знања да је законско укидање конкуренције у овој области противно правилима у Европској унији. Комисија је Влади упутила мишљење којим је указала да се овим прописом ограничава конкуренција на тржишту осигурања од аутоодговорности.

Управни спор је у току.

1.6. Злоупотреба доминантног положаја компаније Western Union

Комисија је 2009. године окончала поступак којим је утврдила да је компанија Western Union, пословањем преко својих заступника у Србији Eki Transfers и Tenfore, злоупотребила доминантан положај на тржишту брзог трансфера новца. Eki Transfers и Tenfore су развили мрежу дугорочних подзаступничких уговора са 24 од укупно 32 банке на територији Републике Србије овлашћене за рад са иностранством. Када се додају и две банке – Societe General и Поштанска

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

штедионица, које имају директне уговоре о заступању са компанијом Western Union, стиже се до 26 банака од укупно 32, чиме су ова четири заступника стекли колективан доминантан положај на тржишту прекограничног брзог трансфера новца између физичких лица.

Eki Transfers и Tenfore су злоупотребили доминантан положај уговарањем рестриктивних одредаба, као што су „обавезе у погледу лојалности“, односно „ексклузивност“, које важе током трајања уговора, као и одређени период након истека, односно раскида уговора (у трајању од три до 18 месеци, у зависности од банке). Поменути одредбама банке су се обавезале да у току трајања уговора, као и у одређеном периоду након истека или раскида уговора, неће пружати услуге брзог трансфера новца конкурентима Western Union. Поред наведеног, у већини уговора које је закључио Eki Transfers, предвиђена је додатна обавеза банке да у случају непоштовања ексклузивитета плати одређен новчани износ на име казних пенала.

Уговарањем „обавезе у погледу лојалности“, односно „ексклузивност“ заступници Western Union су дугорочно везали пословне банке. Обавеза плаћања новчаних пенала у случају кршења преузетих обавеза о лојалности банке додатно дестимулише да раскину уговор са заступником Western Union, односно да закључе уговор са конкурентом. На тај начин је спречен приступ потенцијалних конкурентата, односно створене су додатне баријере за улазак на тржиште.

На тржишту брзог трансфера новца су већ присутне изразите регулаторне и друге баријере. Регулаторне баријере произлазе из одредаба Закона о девизном пословању („Сл. гласник РС“, бр. 62/06) у члану 32. став 1. да се платни промет са иностранством обавља преко банака у девизама и динарима и Закона о платном промету („Сл. лист СРЈ“, бр. 3/2002 и 5/2003 и „Сл. гласник РС“, бр. 43/2004, 62/2006 и 11/2009), којим се у члану 49. прописује да платни промет у динарима, поред банака, може обављати и пошта.

То значи да су глобални оператери за трансфер новца ангажовали банкарску мрежу у Републици Србији као једино расположиву, директно или путем заступника. Поштанска мрежа активна је на тржишту пружања услуга брзог трансфера (пријема и слања) новца са предметним глобалним оператором, односно његовим заступником, али искључиво у динарима.

Стога је Комисија оценила да уговарање поменутих рестриктивних одредаба има за последицу потпуно затварање тржишта за конкуренте Western Union.

Значај разноврсности понуде услуга прекограничног трансфера новца за грађане Србије произлази из чињенице да је Србија земља са изразито великом дијаспором и великим приливом дознака из иностранства. Подаци Светске банке показују, међутим, да три четвртине тих дознака лицима у Србији стиже преко рођака, пријатеља, возача аутобуса и слично. Већа конкуренција на тржишту брзог трансфера новца допринела би снижавању цена ове услуге и већем уливању девизних дознака из иностранства у легалне новчане токове.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

Комисија је наложила Eki Transfers и Tenfore да са банкама закључе анексе уговора којима ће се извршити измена постојећих уговора, тако што ће брисати све рестриктивне одредбе којима се банка дугорочно и искључиво везује за пружање услуге Western Union.

Управни спор је у току.

1.7. Забрањени споразуми произвођача уља и трговинских ланаца

Комисија је крајем 2008. и почетком 2009. године водила и окончала поступке против произвођача уља Дијамант и Инвеј (робне марке „Банат“ и „Сунце“) и трговинских ланаца у којима је утврдила да су ови произвођачи са трговцима договарали цене уља у малопродаји.

Произвођач Дијамант је имао закључене купопродајне уговоре се следећим привредним друштвима: Delta Maxi, М-Родић и Mercator-S, Veropoulos, Tuš Trade, Metro Cash & Carry, Pevec, Univerexport, Јабука, ДИС, Ангропромет, CBS Трговина, CDE S, Valdi, TS Stork Group, Перутнина Птуј, Аман, Сретен Гудурић, Реал-Маркет, Трле НБ, Phiwa и КТС. Комисија је такође утврдила да је сличан уговор имао произвођач Инвеј са Metro Cash & Carry.

Наведеним уговорима произвођачи уља су трговцима одобравали рабат за поштовање минималне цене уља у малопродаји. На основу тих уговора, произвођач Дијамант је достављао својим купцима обавештење о измени минималне цене у даљој продаји у писменој форми, и то неколико дана пре дана почетка примене нове цене у малопродајним објектима трговаца. Истовремено је утврђено да је обавештење Дијаманта о датуму ступања на снагу нове минималне цене у малопродајним објектима трговаца и примењивано од стране трговаца у захтеваном периоду, односно да су трговци утврђивали и примењивали нову цену јестивог сунцокретовог уља Дијамант према крајњем потрошачу искључиво у номиналном износу који је био виши од минималне цене утврђене обавештењем Дијаманта. Наведено је утврђено на основу тражених и достављених података о цени у малопродајним објектима трговаца у референтним временским периодима од августа 2008. године до септембра 2009. године, а у односу на назначене датуме садржане у обавештењима Дијаманта о датуму ступања на снагу нове минималне цене у малопродајним објектима трговаца. Оваквим поступањем произвођачи уља су директно ограничили право својим купцима да слободно формирају цену јестивог уља и тиме ограничили конкуренцију између трговаца у даљој продаји јестивог уља, а на штету потрошача.

Образац по коме произвођачи уља диктирају цене трговцима у малопродаји примењује се практично у читавој прехранбеној индустрији.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

2. Ефекти рада Комисије

Упркос настојањима да у првим годинама рада пружи свој максимум, стварни ефекти рада Комисије на пољу јачања конкуренције на тржишту Србије су изостали, за шта има више разлога:

2.1. Непоштовање одлука Комисије од стране учесника на тржишту

Драстичан је пример непоштовања одлуке Комисије да се забрани концентрација Пример Ц (Делта) – Ц маркет донета јуна 2006. године. Упркос забрани, ова компанија већ пету годину ужива доминантан положај на тржишту малопродаје у неспецијализованим продавницама претежно прехранбених производа, што има за последицу високе цене прехранбених производа у Београду.

2.2. Недостатак законских овлашћења

Комисија по старом закону није имала овлашћења да изриче казне за утврђене повреде конкуренције и за случајеве непостапања по налогу Комисије.

2.3. Неспремност судова за примену Закона

По старом закону странке су против одлука Комисије имале могућност вођења управног спора пред Врховним судом, а Комисија је имала могућност покретања прекршајног поступка против учесника на тржишту који учине повреду конкуренције. Ниједан захтев за покретање прекршајног поступка није позитивно решен. Судије су се у образложењу својих одлука махом позивале на рок застарелости из Закона о прекршајима (једна година), иако је Законом о заштити конкуренције као *lex specialis* био предвиђен дужи рок од пет година. Након доношења новог закона, судије су се позивале на чињеницу да је за повреде конкуренције сада предвиђена управна мера обавезе плаћања новчаног износа, што је блажа санкција у односу на прекршајне, па се прекршајна казна више не може изрећи (сходна примена правила кривичног права о обавези примене блажег закона на починиоца кривичног дела).

Врховни суд је поништавао одлуке Комисије искључиво се позивајући на процесне разлоге (примера ради, недостатак записника о већању и гласању у списима предмета, иако су записници уредно вођени и чувају се одвојено, јер се односе на рад Савета Комисије; „немогућност“ Суда да утврди који је орган донео решење, јер у неким одредбама старог закона стоји да то ради Савет, а у неким да је то надлежност Комисије, и сл.). Током 2009. године овај суд је престао да доноси одлуке по тужбама на решења Комисије, вероватно стога јер се чекало да почне са

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

радом Управни суд, у чију надлежност су по новом закону прешли сви управни спорови.

Управни суд је наставио са сличном праксом. Илустративни су примери одлука по тужбама на решења Комисије у неколико случајева у којима је овај суд одлучивао. У одлуци којом поништава решење Комисије у случају Делта Аграр – Флорида Бел (условно одобрена концентрација), судија се позива на чланове Закона који се односе на злоупотребу доминантног положаја, иако је реч о поступку контроле концентрација. У случају злоупотребе доминантног положаја кабловског оператера СББ два већа истог суда доносе различите одлуке – одлуком по тужби СББ-а решење Комисије се поништава, јер Суд није могао да утврди датум доношења решења (различит је датум одржавања седнице Савета и датум под којим је заведено решење у Комисији), док се одлуком по тужби противне стране, Удружења кабловских оператера, решење Комисије потврђује. Одлуком којом се поништава решење Комисије у случају Удружења ауто-такси превозника Суд упућује Комисију да је требало да Удружењу наложи меру, а не да утврди ништавост одлуке Удружења, иако је та одлука по самом закону ништава, па Комисија то решењем само констатује и нема никаквих других мера које би се могле наложити. Против свих наведених одлука уложени су ванредни правни лекови Врховном касационом суду.

Од стране Комисије учињени су напори да се судије Управног суда укључе у обуку коју спроводи ЕУ пројекат „Јачање институционалних капацитета Комисије за заштиту конкуренције“. Организовани су семинари у сарадњи са Правосудном академијом, али је одзив судија био готово никакав. Од укупно три семинара који су организовани током ове године, један је отказан због неодрживања судија, а на другом је присуствовало свега двоје судија.

У Извештају Европске комисије о напретку Србије за 2010. године констатовано је да је капацитет судства да се бави суштинским питањима конкуренције слаб и да је неопходно да се учине значајни напори на том пољу.⁴

2.4. Одсуство подршке раду Комисије од стране других државних органа

Комисија је настојала да се укључи у процес израде закона и других прописа који могу да имају утицај на конкуренцију, на шта је овлашћена и по старом и по новом закону. Контактан је Секретаријат за законодавство са захтевом да се Комисији достављају нацрти закона и других прописа ради давања мишљења, али је одговорено да Пословник о раду Владе не предвиђа обавезу прибављања мишљења од Комисије.

Комисија је уочила праксу да се, након што утврди повреду конкуренције у одређеној области, мењају прописи тако да се учесницима на тржишту омогући

⁴ *Serbia 2010 Progress Report*, с. 35, доступно на сајту www.europa.rs

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

понашање супротно прописима о конкуренцији. Примера ради, Правилником о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, скинуте су са листе лекова одређени страни лекови, како би се заштитили домаћи произвођачи, на основу препоруке Владе РС, иако су домаћи произвођачи већ довољно фаворизовани Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 116/2008). Уредбом о условима и начину коришћења средстава за регресирање минералних ђубрива за јесењу сетву 2009. године („Сл. гласник РС“, бр. 50 и 91/2009) прописано је да се право учешћа на тендеру за набавку ђубрива Министарства пољопривреде даје само произвођачима регистрованим на територији РС.

Наведени прописи, без икакве сумње, плод су лобирања домаћих привредних кругова како би се заштитили од конкуренције. Комисија је тим поводом упутила мишљења ресорним министарствима, односно Влади, али реакције су изостале. У Извештају Европске комисије о напретку Србије аз 2010. године наведено је да се примена прописа о конкуренцији подрива доношењем конфликтне хоризонталне регулативе.

2.5. Неактивност Народне скупштине на праћењу рада Комисије

Комисија је редовно, у законским роковима, достављала Народној скупштини РС Годишњи извештај о раду на разматрање и усвајање. Ресорни одбор је тај извештај ставио на дневни ред само једном, јула 2007. године, након формирања нове Владе. Чланови Одбора о извештају уопште нису расправљали, већ су гласали против Извештаја, без образложења зашто то чине.

3. Израда новог закона

Године 2007., након формирања коалиционе Владе на челу са Демократском странком Србије и Демократском странком, приступило се изменама и допунама Закона о заштити конкуренције из 2005. године. Нацртом измена и допуна су отклоњени поједини недостаци у материјалноправном делу. Уведена је дефиниција споразума мале вредности, прецизиране су одредбе о условима за изузеће споразума по врстама (групно изузеће), уведена апсолутна забрана појединих категорија хоризонталних споразума (споразума о ценама, подели тржишта, ограничавању производње или продаје и изигравању сврхе тендера). Прецизиране су дефиниције доминантног положаја и концентрације учесника на тржишту. Комисији је дато овлашћење да у случају спроведене концентрације за коју није издато одобрење може да изрекне мере са циљем успостављања конкуренције на тржишту и то: поделу привредног друштва, отуђивање акција или удела, раскид уговора и све друге потребне мере. Уведена је обавеза државних органа и организација и других институција да Комисији достављају податке о учесницима

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

на тржишту. Комисија је добила овлашћење да самостално изриче новчане казне (мера плаћања новчаног износа) у висини од 1 -10% укупног годишњег прихода учесника на тржишту. Промењена је процедура избора за чланове Савета тако што је предвиђено да кандидате предлаже одбор Скупштине надлежан за послове трговине, на своју иницијативу. Тиме су створени предуслови за политизацију овог тела. Предлог измена и допуна Закона није усвојен због распада коалиције и превремених избора.

Након формирања нове Владе 2008. године, започело се са израдом новог закона. Јасно је раздвојен поступак за утврђивање повреда конкуренције (злоупотребе доминантног положаја и рестриктивних споразума) од поступка контроле концентрација. Поступак за утврђивање повреда конкуренције има елементе кривичног поступка: спровођење истраге, претресање пословних просторија, возила и земљишта, преглед и привремено одузимање документације и ствари и сл. Уколико се оконча утврђивањем повреде конкуренције, изриче се казна и мере које су потребне да се конкуренција успостави или очува. Поступак контроле концентрација је административан и у највећем броју случајева окончава се одобравањем или условним одобравањем концентрације. Предвиђена је надлежност Вишег трговинског суда за спорове поводом решења Комисије, чиме су створени предуслови да у тим споровима суде судије са познавањем привредноправне материје, којима је право конкуренције ближе него судијама Управног суда.

Међутим, приликом израде Нацрта закона у Министарству трговина и услуга у великој мери се одступило од експертске верзије и то посебно у процесном делу, јер су одредбе о утврђивању повреда конкуренције и поступка контроле концентрација помешане. Одредбе о мерама које Комисија може да изрекне су нејасне – говори се о мерама понашања и структурним мерама, при чему ни *exempli causa* није речено о каквим мерама је реч. Комисија је обавезна да предност да мерама понашања у односу на структурне мере, иако светска пракса говори управо супротно. Укинута је минимум новчане казне, што значи да Комисија може и да не изрекне казну. Скраћен је рок застарелости за изрицање новчане казне (мере заштите конкуренције) на три године, уместо досадашњих пет. Ако се зна да поступци утврђивања повреде конкуренције у пракси веома дуго трају, често и по неколико година, наведеним решењем ефективно је смањена могућност да Комисија казни учесника на тржишту који учини повреду. Иако се новац од казни уплаћује у буџет, у случају да решење Комисије буде поништено у поступку пред судом, Комисија има обавезу да камате и трошкове поступка плати из својих средстава. Примена ове одредбе у пракси може да озбиљно да доведе у питање функционисање Комисије. Предвиђена је надлежност Управног суда за спорове по тужбама на решење Комисије.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

4. Покушаји утицаја на рад Комисије

Први покушаји утицаја на рад Комисије почињу већ 2006. године, након одлуке о забрани концентрације Пример Ц – Ц маркет. Компанија Делта тада ангажује Правни факултет у Београду да изради правну студију, која је требало да оспори правну заснованост решења Комисије, док Привредна комора Србије и Consit д.о.о. израђују економску анализу која доказује да Делта нема доминантан положај. Обе студије су достављене Врховном суду Србије, који је требало да одлучи по тужби на решење Комисије, али не и Комисији да се на њих изјасни. Комисија је студије добила тек након што је решење одлуком Суда поништено.

Септембра 2007. године Врховни суд поништава решење Комисије, што изазива велике реакције у јавности. Тадашњи министар трговине Бубало позвао је у свој кабинет Председника Комисије и упозорио да одлуке Суда не коментарише јавно и да кривицу за све превали на Стручну службу Комисије. Након сазнања јавности о притисцима, састаје се Одбор за трговину и услуге Народне скупштине. И поред изјашњавања већине чланова Савета да је притисака на Комисију било, Одбор изгласава одлуку да притисака није било

Крајем 2007. године, у време када је Комисија била ангажована на случају Салфорд и у пролеће 2008. године, када је рађено на предмету куповине друштва СИ маркет, на Председника Комисије притисак врши Милан Беко. У једном разговору је тврдио да држава не стоји Комисије и да би за Председника било најбоље да искористи своју позицију за личну корист, јер има интегритет и ужива поверење јавности.

На јесен 2008. године министар Милосављевић даје интервју „Економисту“, у коме даје изјаву да је једини монополиста у Србији НИС. Након тога је Председник Комисије тражио пријем код председника Тадића, како би га обавестио о притисцима на Комисију.

Министарство трговине и услуга је касније у два наврата јавно тражило да Комисија води поступке за утврђивање картела произвођача уља, 2009. и 2010. године. Први пут је Комисија поступила по захтеву Министарства и спровела истрагу, унапред знајући да ни до каквих доказа неће доћи, јер када се у јавности изнесе тврдња да картел постоји, потенцијални учесници картела су упозорени да прикрију евентуалне доказе. Приликом саслушања службеника Удружења уљара, службеницима Комисије је као једини документ предочен позив на састанак у Министарство трговине и услуга, са тачком дневног реда „Договор о ценама уља“.

На сличан начин је поступало и Министарство пољопривреде, настојећи да сезонске проблеме око висине откупних цена пољопривредних производа пребаце на терен Комисије. У контакту са представницима овог министарства Комисија је настојала да објасни када и на који начин она може да реагује, али пракса јавног прозивања Комисије се наставила.

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

Почетком 2010. године су почели притисци у вези куповине Новости од стране WAZ-а, када ова компанија подноси „Ажурирану пријаву концентрације“.

У „Арени 92“, издању „Новости“, објављује се 16. марта 2010. године чланак под називом „Независна тела пуна мешетара“ са великом фотографијом Председника Комисије, у коме се износи низ клевета.

У априлу и мају 2010. године Председника контактира професор Хасан Ханић, који је претходно сарађивао са Комисијом и нуди стручну и материјалну помоћ Комисији и лично Председнику. Приликом неколико сусрета доноси ситне поклоне и сваки пут се интересује око случаја Новости. Нуди интервју у „Новостима“ и распитује се да ли је поднета тужба због објављеног чланка. Приликом једног од сусрета хвали се да је повољно купио апартман на Кипру, притом дајући Председнику каталог са снимцима апартмана, да га понесе кући да прегледа.

Крајем јуна WAZ почиње да врши притисак на Комисију да се изда мишљење да се концентрација сматра одобреном, због пропуштања Комисије да донесе решење у року од месец дана, у складу са новим законом. Пуномоћници ове компаније обавештавају Комисију да се WAZ уписао као власник удела у Ардосу, једној од три компаније које држе акције Новости, код регистарског суда у Аустрији. Са друге стране, Новости врше притисак да Комисија утврди да је WAZ спровео концентрацију без одобрења Комисије. Председника лично телефоном контактирају бројни новинари из различитих медија и упозоравају да Бекови адвокати прете тужбом против Комисије.

5. Чињенице и околности везане за поступак избора председника Комисије и чланова Савета

Конкурс за избор председника и чланове Савета Комисије за заштиту конкуренције објављен је 27. новембра 2009. године у „Службеном гласнику РС“ и „Политици“. Пошто услови за избор у тексту огласа нису одговарали законским условима, обавештен је о томе министар Милосављевић, након чега је оглас поновљен. Због већ описаних проблема у раду Одбора за трговину и услуге, поступак избора није могао бити спроведен све до избора нових чланова Одбора крајем септембра 2010. године.

У фебруару 2010. недељник „НИН“ објављује чланак у коме се прогнозира исход избора за Председника Комисије, уз констатацију да нови кандидат нема никакво искуство у области заштите конкуренције. Име сада већ изабраног кандидата је објављено и у „Националном грађанском листу“ од 25. јуна 2010. године.

У понедељак, 3. октобра Комисија је упутила писмо председници Народне скупштине, којим јој је указано да Пословник о раду Народне скупштине не дозвољава да се на дневни ред Скупштине стави предлог који није у складу са

Савет за борбу против корупције Владе Републике Србије
АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ АНТИМОНОПОЛСКИХ ПРОПИСА ОД 2006. ДО
2010. ГОДИНЕ И ПРОБЛЕМИ У РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ
КОНКУРЕНЦИЈЕ

Уставом, законом и тим пословником. Законом о заштити конкуренције, у члану 23. став 1. прописано је да се Председник и чланови Савета Комисије бирају из реда угледних стручњака из области права и економије, са најмање десет година релевантног радног искуства, који су остварили признате и значајне радове или праксу, нарочито у области заштите конкуренције и европског права и који уживају углед објективне и непристрасне личности.

Избор Председника и чланова Савета Комисије ипак је стављен на дневни ред седнице Народне скупштине РС. Гласање је обављено у уторак, 12. октобра у касним вечерњим часовима. Издање „Службеног гласника РС“ у коме је објављена одлука о избору Председника и чланова Савета изашло је под истим датумом.

У Београду, 15. децембра 2010. године

ПРЕДСЕДНИК

Верица Бараћ